

DE NIEUWE TONEELBIBLIOTHEEK

Deze tekst is afkomstig van de online bibliotheek op www.denieuwetoneelbibliotheek.nl.

De rechten, inclusief en met name de rechten voor uitvoering, liggen voor alle teksten bij de auteur en het is dan ook verplicht om voor elke vorm van uitvoering toestemming bij de betreffende schrijver aan te vragen. Voor elke schrijver is het van groot belang om te weten of zijn teksten worden uitgevoerd, dus neem alstublieft bij elke lezing, encenering, bespreking in het onderwijs e.d. even contact op met de auteur! Het contact adres voor deze tekst is:

Schrijver	Joost II Sickenga
Titel	De naam van de maan
Jaar	1992
Uitvoering	ICP Orkest / Micha Mengelberg

Copyright (C) 1992 by Joost II Sickenga

DE NAAM VAN DE MAAN

JOOST II SICKENGA

PERSONAGES

EEN: *bestond hij, dan zou hij je zeggen:*

kom, verzink niet in gepeins

nee, klim in gedachten

TWEE: *kon je hem denken, dan zou je horen:*

zoals de maan daar hangt, dat is waar je naar verlangt

en alleen dat wordt bedoeld, met de dorst die je voelt

EEN

oh zeker is het raar, maar ik zie je
al een aantal dagen, duidelijk
als ik in bad zit, of boodschappen doe
gek

maar ik zie je
en ik weet ook wat je bent
je bent een gedachte
stilte

nee natuurlijk kan dat niet
toch zie ik je, toch?
jawel, ik zie je dwalen
ik zie je dolen en dralen, dansen, donderen
soms zie ik je botsen
botsen met mensenhoofden
op allemaal kets je af
die hoofden willen je kennelijk niet denken
misschien ben je geen mooie gedachte
stilte

het klinkt vreemd, maar ik weet wel hoe het zit
jij bent de gedachte van- van iemand
van iemand die er niet meer is

TWEE

de man is dood
een
dus heb je geen hoofd meer
en dus kan je nergens schuilen

TWEE

nee, hoofd is er niet meer
man is dicht
dood

EEN

nou, kom dan maar hier

EEN

goed, vertel, wat denk je

TWEE

gedachten die denken niet

EEN

stom
nee natuurlijk, je denkt niet
je bènt gedacht
je weet alleen maar
jij bent wat de man wist, toch?

TWEE

ja, een weerspiegeling van wat was

EEN

je weet
wat weet je?

TWEE
nou, eigenlijk is alles mislukt
EEN
oh, hoezo?
TWEE
alles, alles is mislukt
EEN
hè gat

EEN
je weet van de man
zeg es, wat weet je
waarom is het mislukt?
wat is er mislukt, weet je dat?
stilte
nou het is wel erg met je zeg
TWEE
erg
EEN
erg, ja
TWEE
weet je wat erg is?
EEN
erg is afschuwelijk, vreselijk is 't
TWEE
weet je wat erg is?
dat het allemaal even erg is
EEN
wat een rotgedachte
TWEE
ja, inderdaad

EEN
nog één keer
je weet van de man
wat weet je
TWEE
een reis met zes paarden
EEN
wat- waar?
TWEE
zes briesende paarden voor een koets, ze-
EEN
wat raar
TWEE
ze gaan dwars door de nacht, in volle vaart
zo hard het maar gaat want de paarden zijn mager
ze komen van ver

EEN

oh

maar hoezo-

TWEE

rijden-rijden racen is het

al zolang-

EEN

hé-

TWEE

zo hard gaat de koets door het duister

door het zwart

de wind suist er langs en er dwars doorheen

de ruiten zijn gebroken, de gordijnen gescheurd

en van voor tot achter is de koets met modder besmeurd

maar verder en verder-

EEN

hè?

TWEE

verder

EEN

waarheen?

TWEE

wat

EEN

waarheen gaat het?

TWEE

ach

dat is niet te zien

slecht weer, slecht zicht

al schemert er iets van

stilte

maan

in de verte

EEN

maan

TWEE

ja

zo rond

EEN

oh

een koets, zeg je

is er ook een koetsier

TWEE

een koetsier?

ja, die zit voorop, voorovergebogen

hij likt het zweet van de lippen

knippert de regen uit zijn ogen

maar net aan kan hij het zien, de weg

daar, vlak voor de voorste paardenhoeven

daar, vlak voor de weg wordt vertrapt

het is een geweldige herrie en-
EEN
die koetsier, is dat soms
stilte
de man?

EEN
zeg
hoe zit dit
heeft de man zes paarden
of?

TWEE
geduld
EEN
maar waarom vertel je dit

TWEE
tja
EEN
waarom laat je me dingen denken die ik niet begrijp
daar- daarvan wordt ik raar

TWEE
rustig nou maar
EEN
maar waarom!

TWEE
hé, stil es, hoor jij dat?

EEN
hoor ik wat
TWEE

sst
iets aan de koets
EEN

ik hoor niks
TWEE
jawel dat gekraak was er net niet

EEN
wat is dit nou weer
TWEE

dat is hinniken, idioot
de paarden schudden hun koppen, ze moeten stoppen
dat is vreselijk want er is haast, haast geen tijd
de koetsier, hij springt meteen van de bok
springt in het modderpad
stank
staat tot de enkels in de bagger
kijkt gejaagd om zich heen

EEN
is het nou de man of niet?

TWEE

het licht wordt zwakker

wat denk je

EEN

ik denk-

TWEE

nou?

EEN

ik weet niet

TWEE

nee, wat denk je

EEN

het licht is een schemering

het wordt donker

TWEE

donker

ja

EEN

ja ik zie zowat niks meer

die koetsier al helemaal niet

TWEE

wacht, ik help je:

juist dan maait de bliksem met één klap

en al het zwart van de wereld verbleekt

er is een felle lichtflits, dan duisternis

zag je het nu

EEN

te- te snel

te donker

TWEE

te donker

ja voor ogen te donker

je moet ook denken

gedachten moet je denken

TWEE

licht

ja, denken

nadenken

je moet mij na-denken

diep

nadenken

tot in de uithoeken van je brein

EEN

goed

ik denk, ná, diep

denk over de man

denk: de weerspiegeling van wat was

ik denk-

TWEE
ja, denk
EEN
laat de gedachten gaan
TWEE
ja, denk beeld
EEN
een voorstelling in kleur
TWEE
juist
en nou goed opletten
dit is de man
EEN
de man
TWEE
in de regen, in het licht van de maan
kijk:
tekent het levensgroot in de lucht
hier de benen, met de laarzen, zo: in de modderdrab
laarzen tot de knieën, zie je?
nee wacht
de man
náást de koets
dus: hier een wiel
bijna schouderhoog, van hout, en met ijzer beslagen
vies
EEN
ja
TWEE
juist
dan: daarnaast de man
net van de bok gesprongen, nog iets door de knieën
armen wijd, zo:
en dan daar, in één lijn, de cape
zo
een koetsier draagt tenslotte altijd een?
EEN
een cape
en een hoed
TWEE
goed, hierzo de hoed
dan is dit zijn gezicht
EEN
helemaal drijfnat doorweekt
en vermoeid
van het reizen, racen
TWEE
wallen onder zijn ogen dus
EEN
zijn dat zijn ogen?

zo gekrast?

TWEE

ja, het zijn de ogen waarin het licht steekt
als stank

EEN

waarom dat nou

TWEE

het onweert toch?

hier, de bliksem versplintert

lichtflits

verblindend

EEN

de paarden

ze schrikken, proberen te steigeren

TWEE

slaan ze op hol?

EEN

nee, maar ze weigeren

TWEE

te luisteren?

EEN

bijna, ja

TWEE

en dat terwijl de tijd dringt

EEN

de tijd

TWEE

ja

er is haast

de tijd dringt, dringt

wringt je uit

drinkt je op man

EEN

man?

TWEE

je weet nu van de koets, de paarden

je weet hoe je eruitziet-

EEN

hoe ik eruitzie?

TWEE

ja, wie anders?

EEN

nou, de man, jij

TWEE

kom, wie bood hier nu zijn hoofd aan

EEN

ik

jij had er geen

TWEE
inderdaad
EEN
toch blijf jij de man, de gedachten van de man
TWEE
altijd blijf ik dat
EEN
oké
TWEE
maar als ik in jouw kop zit
EEN
wat dan
TWEE
nou dan
EEN
ben ik dan de man?
TWEE
há
dat had je niet gedacht hè
EEN
ik-

TWEE
goed
stil
de koets staat stil
waarom
EEN
pardon?
TWEE
denk nou ná, verdomme
de koets staat stil omdat?
EEN
omdat
TWEE
dat gekraak van daarnet
je moet uitzoeken waar dat van is
misschien laten de wielen het afweten
of is er met een as iets mis
als die is doorgesleten kan je 't wel-
EEN
vergeten
TWEE
ja, dan haal je het nooit, nooit
dan is het weer mislukt, als altijd
alles
dus: voel de hoed, doornat
de cape, zwaar van al het water
met elke stap moet je-

zo snel als kan loop je
om de koets
om te kijken wat 't is
elke pas zuigt zich in de modder vast
de laarzen, het kletsnatte leer
te ruim, als je niet oppast
dan blijven ze bij elke stap achter in de drab
dus krom je tenen voor houvast
en kom, schiet op
anders duurt het te lang

EEN

ja-ja, het is-

TWEE

rijden-rijden racen moet je

EEN

het is wel goed

TWEE

nee, je moet-

EEN

luister!

als ik de man ben, wil- móét ik weten

waarom is er zo'n haast?

TWEE

hoe je eruit ziet

waar je bent

pas daarna: waarom

EEN

nee

nu waarom

TWEE

waarom nu

EEN

nu, meteen!

TWEE

zeg-

EEN

ik tel maar tot één

TWEE

oké, je raast, je hebt haast want

je hebt dorst

EEN

heb ik dorst

TWEE

ja, dorst

EEN

maar het regent

TWEE

en?

EEN

water zat zou ik denken

TWEE

het gaat niet om wat jij denkt

het gaat om wat de man dacht

begrijp me goed

jij hebt dorst

dorst van deze dorre tijden

je hebt:

dorst!

EEN

ja

TWEE

en geen water-dorst, maar maan-dorst

van de maan willen drinken, dat is de dorst

EEN

de maan

TWEE

inderdaad

EEN

is er daarom haast

TWEE

ja

je zit achter de maan aan

EEN

de maan

die is mooi

weet je-

TWEE

dorst

EEN

weet je

ze hangt zo precies middenin haar eigen licht

ik kan dat niet

TWEE

dorst

EEN

de maan

TWEE

dorst

dorst

EEN

de maan-dorst

TWEE

ja een alles uitdrogende dorst

EEN

ja

TWEE

en het wordt maar erger, en het schiet maar niet op
wat ik zei: de hoed doornat, de cape zwaar van het water
oh, zo zwaar als jij je voelt
zo snel controleer je de koets
dat gekraak
waardoor wordt dat veroorzaakt
een kapotte spaak?
tak die er tussen haakt?
achteras die los raakt?
je kijkt
maar niks
je ziet niks
verdomme
buk je om onder de koets te kijken
daar ziet het zwart van de modder

EEN

zwart van de nacht

TWEE

wat het ook is, het druipt er van af
het was zinloos te stoppen, dat weet je
tijdverlies, weet je
want er is niets te zien, niets te vinden
en zenuwachtig slik je de dorst weg
juist dat had je niet moeten doen
omdat je er nu weer aan denkt, aan de dorst
en als je er aan denkt, dan-
dan wordt je kop één groot gat, hol vat
leeg, leeg van de dorst

EEN

in de verte, zo rond, zo rond

TWEE

je klimt op de bok
verder moet je
rijden-rijden racen

EEN

naar de-

TWEE

naar de maan, ja
kom, klim op de bok met je modder-zware laarzen
duik in elkaar als je zit en sla de kraag op
laat de zweep knallen, zet de paarden aan
het kraakt, hortend, stotend
geschud word je, als de koets los komt uit het slijk
sneller, ga sneller
ga je sneller?
goed zo
de maan is groot, daar, aan het einde
het einde van de weg
kom, sneller, harder

EEN

hé

TWEE

voel geen wind, geen weer
weet niet meer
weet niet meer dan dorst
dorst en daar, daar!
snel

EEN

nee

TWEE

kijk, groter en groter, groots wordt de maan
de maan, als je nadert, suizend zo snel
harder en harder

EEN

stop!

pijn, het doet-

TWEE

kom op, door, ga door

EEN

aah nee, ik hoor

hoor de maan

praten

krijzen, klateren

kolossaal

ze wil niet

de maan wil niet-

shit wat een kabaal

niet dat ik van haar drink

TWEE

denk aan de dorst, denk

EEN

maar ik word doof, doof van die dorst
gestoord
gehoorgestoord

EEN

je moet stil zijn, zwijgen

TWEE

oh?

dacht je?

EEN

zwijg

TWEE

hoezo

EEN

dit- dat je dat doet

TWEE

wat doet

EEN

moet je me- verdomme
met je paarden en je dorst
moet je me- me-

TWEE

ach, rustig maar jij

EEN

je mag dit- zoiets mag je niet doen

TWEE

maar wat is dat nou
ik doe niks
gedachten kunnen immers niks doen

EEN

stil

TWEE

mensen, ja, die doen
doen van alles, mensen
die doen maar
maar gedachten
die schuilen
in een hoofd
of ze dwalen
maar doen?

EEN

hou op

TWEE

zeg, wat denk jij nou
zouden wij kunnen dwalen
als we ook maar iets
met daden van doen hadden?

EEN

ik denk
ik weet niet
ben in de war
hoe moet dit nu?

TWEE

denk maar rustig
gewoon doordenken

EEN

hoe verder

TWEE

jij weet
jij bent de man
moet het weten, jij

EEN

maar ik weet het niet!

TWEE

kom, dat kan niet
kijk
wat jij doet is

je vraagt mij de weg
oké
vraag ik jou: de weg waarheen
zeg jij: dat weet ik niet
dat is wat jij doet
dat is toch belachelijk
dus, man
EEN
nee
TWEE
nee wat
EEN
ik wil dat je weggaat
ik wil niet verder denken
TWEE
maar je moet denken
leuk of niet, maar mensen moeten altijd denken

EEN
ik kan gaan slapen
TWEE
oh, en is dromen dan geen denken?
EEN
verdomme
je kronkelt
gevaarlijk, ga weg
TWEE
te laat
EEN
ga
TWEE
gaat niet
EEN
ga
TWEE
dat kan niet
gedachten kun je niet wegdenken
EEN
donder op
TWEE
het is zo
EEN
mensen hebben een wil
TWEE
een wil
dat is gewoon een andere gedachte
EEN
jij beweert dat alles een gedachte is

TWEE

ik beweer niks, ik weet
gedachten weten alleen maar

EEN

jij, volgens jou laten gedachten zich niet wegdenken

TWEE

ja

EEN

dus eenmaal gedacht, blijven ze altijd bestaan

TWEE

ja

EEN

iedere gedachte, van ieder mens dat heeft geleefd

TWEE

ja

EEN

dat kan niet
dan zijn er zo onnoemelijk veel gedachten
die kunnen nooit allemaal gedacht worden

TWEE

nee

maar gedachten kunnen ook dwalen
bovendien: er komen steeds meer mensen
meer hoofden
meer plekken om te schuilen
daar zorgen we wel voor
há, je moest eens weten
zo vaak als wij de mensen aan neuken laten denken

EEN

vuillak
ik zal je

EEN

jij laat je niet wegdenken
en dus heb ik dorst
diepe, diepe dorst

TWEE

inderdaad

EEN

voor zolang ik leef

TWEE

ja

wat bedoel je

EEN

niks

TWEE

je blijft toch wel leven hè

EEN
waarom wil je dat ik-
TWEE
omdat ik anders weer moet dwalen
EEN
oh

TWEE
met je handen
EEN
met de handen op mijn oren
de macht over de koets verloren
denderen de paarden, dol
dreigend dreunen de vele poten
radeloos
het gaat nog steeds recht toe recht aan richting maan
een lawine van lawaai komt op me af
de pijn

TWEE
de pijn is de pijn
laat dat, en denk aan de dorst
ze duwt in je rug, stuwt je voort, verder

EEN
de pijn
de lawine slaat over me heen
mijn hele lijf stolt in een mal
wordt koud als steen
spieren en pezen worden keihard
ik maak een muur
ik moet het kabaal buiten sluiten

TWEE
ondertussen nader je
dichter en dichterbij, zo zal je drinken

EEN
muur
ik ben een muur
maar het kolossale kabaal verandert moeiteloos in mokerpijn
maan brult
moker beukt
deukt de muur
barsten als bliksemschichten breken het steen
ik wil, maar kil
zo kil sijpelt, stroomt, stòrt de pijn naar binnen
pijn is overal en ik
ik val

TWEE
nee
EEN
met koets en al flikker ik in de stank, stink-modder

TWEE
nee
EEN
het is niet anders
ik ben de man
verdomme, ik voel de pijn
TWEE
maar ook de dorst
EEN
ja, de dorst ook
de dorst waardoor ik moet
dorst waardoor ik durf
kijk eens wat ik hier heb
TWEE
wat heb je gedaan
EEN
dit heb ik gestolen
TWEE
maar dat is de naam van de maan

TWEE
jezus, je bent niet wijs
EEN
ik ben gestoord, ja
TWEE
je moet 'm onmiddellijk terug geven
EEN
nee
TWEE
maar de maan
heeft ze geen naam, dan kan niemand haar roepen
EEN
had ze me maar te drinken moeten geven
TWEE
wat heb jij
EEN
ik heb dorst
TWEE
ja, maar
kunnen de mensen de maan niet aanroepen
zweeft ze daar voor niets, voor niemand
nutteloos
EEN
ze is nutteloos als ik niet van haar drinken mag
TWEE
de maan is niet alleen voor jou
EEN
ik wil haar ook niet voor mij alleen
ik wil alleen drinken

ik heb zo'n- één slok maar
TWEE
één slokje, ja
een druppel desnoods
één druppel van haar licht
haar glinsterende-
EEN
schitterende-
al is het maar om te proeven
TWEE
maar je hebt haar naam gestolen
EEN
wat ben jij ineens bang
TWEE
ja natuurlijk
de maan zal dat nooit pikken
ze zal je pakken
EEN
ze weet het nog niet
TWEE
ze zal het merken, ze zal-

TWEE
idiot
je hebt de hele zaak- alles-
alles is weer mislukt, als altijd
EEN
denk je echt?
zal ze me- zal ze-
TWEE
ja dat weet ik
ik weet dat
ze gaat je pakken, en dan-
EEN
pak me dan, als je kan
pak me dan, als je-
TWEE
doe normaal
EEN
pak me dan als je kan, kan-
TWEE
niet, doe niet
EEN
pak me dan, als je kan, kan me toch niet krijgen
TWEE
hou op!
EEN
pak me dan als je kan

TWEE
wat ben jij van plan?
EEN
vluchten

EEN
vluchten, vooruit
TWEE
maar-
EEN
de koets, de paarden
TWEE
maar waarheen?
EEN
rijden
rijden tot het dag is
in het licht, licht van de zon
is de maan misschien de mindere

TWEE
misschien
EEN
hou je kop en schiet op
snel is nog niet snel genoeg
racen moet ik
hoe harder, hoe beter
hoe ging het ook alweer

TWEE
hoe ging wat
EEN
rijden-rijden, racen
TWEE

dat
je klimt op de bok
verder moet je

EEN
te traag, tempo!

TWEE
klim op de bok met je modder-zware laarzen
duik in elkaar- moet dit echt?

EEN
als de maan me pakt is het afgelopen

TWEE
maar dit was bedoeld om de dorst te kunnen lessen

EEN
er is nu meer gevaar dan dorst

TWEE
wraak hè?

EEN
zeik niet, schiet op

TWEE

duik in elkaar als je zit en sla de kraag op
laat de zweep knallen
zet de paarden aan

EEN

ja

TWEE

het kraakt, hortend, stotend
geschud word je als de koets los komt uit het slijk

EEN

sneller, ga sneller
ga je sneller?

TWEE

ja-ha

EEN

goed zo

TWEE

voel geen wind, geen weer, weet niet meer
weet niet meer dan

EEN

vluchten

vluchten en?

TWEE

vaart

EEN

vluchten en vaart
roekeloos: geen paard wordt gespaard

TWEE

groter en groter, groot wordt de maan

EEN

nee, gek

verder en verder, van de maan vandaan

TWEE

ik kan dit niet, weet dit niet

EEN

het moet

TWEE

maar hoe dan

EEN

de verte, toe dan

TWEE

als je nadert, suizend zo snel, snel

EEN

daar, richting schemer

TWEE

daar naar de schemer

EEN

aan de einder daagt de dag

TWEE

felle klappen en de opgezweepte paarden jagen voort

uitgeput als ze zijn, volkomen gestoord

EEN

maar pas onder de zon kan ik rusten

TWEE

ze glanzen van het zweet

en waar de zweep sneed sijpelt bloed

het is wreed, maar het moet

EEN

pas onder de zon zal ik rusten

TWEE

ja, op naar de dageraad

zo hard het gaat

TWEE

hobbels en kuilen, de weg dendert onder je door

EEN

ik kijk naar voor, waar dag nacht dwingt tot ruilen

en hoor, hoor-

TWEE

nee, niet bij stilstaan, geen tijd

de koets kan omslaan als iets je afleidt

EEN

kijk, zie hoe de hemel oplicht

blauw maakt de lucht een zee, zo diep

de nacht is gezwicht en vlucht in het geniep

há, zie 'm achter de schemer schuilen

TWEE

nee niet doen

er zijn bobbel en plassen vol prut

't is oppassen, alles schudt, gauw-gauw!

oh waarom is die weg van jouw zo vol met drek

waarom nergens een plek, droog, zonder slijk

hier, kijk: modder spat, spat zo hoog dat-

je ziet niet wat, wat er gebeurt

door dolle paarden voortgesleurd

EEN

ik wrijf de modder uit m'n ogen

ga niet langer gebogen en

vlug recht ik m'n rug

ik kijk naar voren

zie de ochtend gloren, nog even

dan zal zon me verwarmen, licht me omarmen

en ik zal weten waar ik ben

omdat ik herken: mijn schaduw

TWEE

de paarden, briesend, blazend

ze blijven streven

EEN
als door dood gedreven
TWEE
verder en verder razend
EEN
ik, ik stop met mennen
TWEE
laat zweep en teugels los
EEN
zonder dat ik ze afros
TWEE
blijven de paarden rennen

TWEE
dan
EEN
dan zie ik het
overall is het vale blauw
TWEE
de dag en de dauw
EEN
ik ben gered
TWEE
nergens meer nacht
EEN
't is volbracht

één wijst
TWEE
nee
EEN
ja
TWEE
nee
EEN
jawel
TWEE
maar waarom brult ze niet
EEN
't is genoeg dat ze me ziet

TWEE
je moet, moet- verzin iets
EEN
nee, hiertegen begin ik niets
TWEE
jawel, jij zelf, jij denkt dit

delf niet het onderspit
je moet het halen
EEN
omdat jij niet meer, niet weer wil dwalen?
TWEE

ja
zorg dat je wat bedenkt
iets dat een goed einde brengt
EEN

nee
nee, dit is groter dan alles wat ik ken
zoveel groter dan ik ben
kijk, daar, sidderend, de maan
ik kijk haar recht aan
zie haar rond, rond
vlak boven de grond
drijft ze, bevend, dichter- dichterbij
blijft zwevend, vlak boven mij
haar zilver straalt
streelt, terwijl ze daalt
ik drink, drink
verdrink in haar licht
bezwijk
onder haar gewicht

EEN
waar
TWEE
hier
EEN
hoe
TWEE
de maan is gevallen
gevallen op
EEN
mij
TWEE
op wat jij was
EEN
ben ik
TWEE
nee
EEN
wat dan
TWEE
jij dwaalt
rond
je bent eenmaal gedacht
je bent er voor altijd

EEN

ik

TWEE

ja

je hebt de tijd

ze is van jou

want

in de gedachtenwereld

gaan de wijzers rond

en rond

zo rond als wij dwalen